

Проведене нами дослідження показало різнобічність педагогічної системи Василя Сухомлинського. Її методичні прийоми можуть бути використані сучасними педагогами з метою формування лідерських якостей молоді.

Список літератури:

1. Романовский А. Г., Квасник О. В., Шаполова В. В. Трёхвекторная структура понятия лидерство // Инновации в науке, образовании и производстве Казахстана. Междунар. научно-практ., 17-18 ноября 2016 р. Алматы. – 2016. – II том. – С. 73–77
2. Романовський О. Г., Михайличенко В. Є. Філософія досягнення успіху. Психологічний аспект: Підручник / О. Г. Романовський, В. Є. Михайличенко. – Харків : НТУ “ХПІ”. – 2007. – С. 592
3. Сухомлинский В. А. Родина в сердце / Сост.: А. И. Сухомлинская, Л. В. Голованов; Фотоочерк А. А. Кулешова. М.: Мол. гвардия. – 1978. – С. 175
4. Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5-ти т. Т. 3. Серце віддаю дітям. Народження громадянина. Листи до сина. – К.: “Рад. школа”. – 1977. – С. 670
5. Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5-ти т. – Т. 4. – К.: “Рад. школа”. – 1977. – С. 640

*Надточій А. В., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ АНАЛІЗУ ЛІДЕРСТВА ЯК ПСИХОЛОГІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ

Проблема лідерства залишається актуальною упродовж багатьох десятиліть. Сучасне суспільство періодично переживає різного роду кризи, які відбиваються на студентській молоді, котра визначає багато в чому стратегію розвитку різноманітних сфер діяльності. На сьогоднішній день світ настільки не стабільний, що зміни відбуваються кожного дня, відповідно висуваються нові вимоги до лідера, який повинен мати розвинутий емоційний інтелект, бути мобільним, мати комунікативні навички та відстоювати інтереси як свої, так і групи. Такі ж вимоги висуваються і до лідера у студентському віці, коли відбувається формування лідерських здібностей і якостей.

Лідерство – це здатність і готовність надихати інших. Ефективне лі-

дерство ґрунтується на ідеях як оригінальних, так і запозичених, які ефективно передаються іншим людям таким чином, щоб вони діяли так, як того хоче лідер [4].

Риси сучасного лідера, які допомагають особам досягати успіху в наш час:

- Розвинені комунікативні здібності. Лідери повинні регулярно розмовляти з людьми, яких вони ведуть, і мати послідовне інформативне повідомлення, що знаходить відгук;

- Стійкість. Життєрадісні лідери розглядають невдачі як тимчасові та можливість для навчання. Вони також володіють сильним характером і позитивним ставленням до періоду турбулентності;

- Адаптивність і гнучкість. Лідери у 21-му столітті повинні бути в змозі постійно впроваджувати інновації та ефективно управляти руйнуваннями;

- Ризикованість. Оскільки у лідерів є переконаність в якійсь ідеї або деякому розумінні того, як влаштований світ, вони готові робити ставки на це;

- Бачення та мета. Наявність мети важливо, але найкраще мати ту, що надихає. Непохитна зосередженість, ясне бачення і справжня віра в досягнення означає, що лідери повинні йти своїм шляхом, а не просто говорити;

- Емоційний інтелект. Володіючи емоційним інтелектом, лідери можуть контролювати свої емоції, що не дозволяє негативним проявам впливати на їх навички прийняття рішень;

- Емпатія. Лідери повинні розвивати емпатію до своїх послідовників;

- Впевненість. Для того щоб бути ефективним лідером, потрібно бути досить впевненим в собі, щоб гарантувати, що інші будуть слідувати командам. Якщо лідер не впевнений в своїх власних рішеннях і якостях, то підлеглі ніколи не підуть за ним;

- Креативність та інновації. Щоб досягти успіху в сучасному мінливому світі, лідер повинен бути творчим і інноваційним одночасно [1, 3].

Лідерство у 21 столітті – поєднання безлічі сміливих рішень, сильне почуття мети, переконаність, тверда рішучість і непохитна зосередженість. Важливо пам'ятати про те, що лідер нічого не може досягти поодиноці. Зараз це більш актуально, ніж було раніше. Для досягнення найважливіших організаційних цілей лідер повинен мати гнучкий розум, бути відкритим для співпраці, мати здатність узгоджувати різні точки зору і мати харизму, що дозволяє керувати командами з різними мотиваціями і потребами. Хоча здається, що лідерство у 21 столітті – дуже складне завдання, при правильній реалізації воно може дати цінні плоди. Незалежно від того, одна це людина чи команда лідерів, характеристики

ефективного лідерства застосовні до обох. Індивідуальні людські риси є основою для ефективної моделі лідерства [2].

Список літератури:

1. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера : навч. посібник / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, В. В. Карманенко. – Київ : Знання. – 2013. – С. 287

2. Психологія управлінської діяльності лідера : навч.-метод. посібник / О. Г. Романовський [та ін.] ; дар. О. Г. Романовський ; НТУ “ХПІ”. – Харків : НТУ “ХПІ”. – 2016. – С. 47

3. Психологія лідерства в бізнесі : навч. посібник / Т. В. Гура, О. Г. Романовський, А. Є. Книш ; дар.: Т. В. Гура, О. Г. Романовський, А. Є. Книш ; НТУ “ХПІ”. – Харків : Друкарня Мадрид. – 2017. – С. 100

4. Спіцина В. В. Практичний аспект гендерних особливостей уявлень про феномен лідерства студентської молоді / В. В. Спіцина, Н. В. Підбуцька // XI Міжнародна науково-практична конференція магістрантів та аспірантів : матеріали конф., 18-21 квітня 2017 р. : у 3 ч. Ч. 3 / ред. Є. І. Сокол ; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т” [та ін.]. – Харків : НТУ “ХПІ”. – 2017. – С. 261–262

*Ситник Н. В., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ТРИВОЖНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Тривожність – індивідуальна психологічна особливість, яка проявляє себе в схильності людини переживати сильну тривогу без потрібного для цього фактору. Високий рівень тривожності може викликати серйозні проблеми в психіці.

Однією з причин виникнення тривожності можуть стати взаємини в родині. Саме в оточенні близьких людей у дітей формується психіка. Це означає, що більш вразливою категорією в цьому плані являються діти з неповних сімей. А. І. Захарова, В. І. Гарбузова розглядали особливості виховання дітей, яке приводить до розвитку неврозів. Через те, що діти в неповних сім'ях родин не відчувають достатнього спілкування з батьками молодші школярі, часто відчувають агресію, вони стають більш замкнутими, примхливими. Самооцінка у дітей з неповних сімей частіш за